

قلعه مستحکم آمریکای جنوبی

شاید همچنان قدرت‌های اصلی فوتبال در قاره آمریکای جنوبی همان قدرت‌های سنتی این قاره یعنی کشورهایی چون برزیل، آرژانتین و اروگوئه باشند اما در سال‌های اخیر، یک قطب سرسخت جدید به فوتبال این قاره اضافه شده که نه تنها تکنیک و فوتبال ناب مانند سایر تیم‌های این قاره، بلکه با سرسختی و قدرت دفاعی در جهان شناخته شده است. تیمی که در دوره گذشته جام جهانی موفق به پیروزی مقابل قطر در بازی افتتاحیه شد، این بار صعودی آسان به جام جهانی را تجربه کرد و اکوادور با گلکسیونی از بازیکنان مطرح حاضر در لیگ‌های معتبر اروپایی، با به آمریکا می‌گذارد تا با تکرار دستاورد صعود در مرحله حذفی جام جهانی در سال ۲۰۰۶، یک بار دیگر در بالاترین سطح فوتبال ملی جهان قدرت‌نمایی کند. اکوادور و ونزوئلا، تنها تیم‌های قاره آمریکای جنوبی هستند که در تاریخ ۱۱۰ ساله رقابت‌های کوپا آمریکا، سابقه قهرمانی ندارند اما برخلاف این‌ها، اکوادور به تیمی سرسخت در فوتبال آمریکای جنوبی تبدیل شده و آنها در این جام، به دنبال تاریخ‌سازی هستند.

نحوه صعود چگونه بود؟

یکی از دلایلی که باعث شده اکوادور را یکی از قدرت‌های تازه فوتبال در قاره آمریکای جنوبی بدانیم، عملکرد خارق‌العاده این تیم در مرحله مقدماتی است. اکوادور در جدول مرحله مقدماتی منطقه آمریکای جنوبی در بین ۱۰ تیم حاضر در مسابقات، رتبه دوم را بالاتر از برزیل، کلمبیا و اروگوئه کسب کرد و این عملکرد زمانی قابل توجه خواهد بود که بدانیم اکوادور مرحله مقدماتی را با ۳ امتیاز منفی به دلیل جریمه بابت کارهای غیرقانونی در مقدماتی جام جهانی ۲۰۲۲ آغاز کرده بود.

آنچه اکوادور را تبدیل به یک تیم باثبات در دور مقدماتی کرد، عملکرد دفاعی فوق‌العاده آنها بود. زودپوشان اکوادور در ۱۸ بازی مجموعاً ۵ گل دریافت کردند و با اختلاف، بهترین خط دفاعی مرحله مقدماتی را در اختیار داشتند. جالب اینکه اکوادور در هیچ یک از بازی‌های خود بیش از یک گل دریافت نکرد و از حیث دفاعی، روزهای فوق‌العاده را پشت سر گذاشت.

قرن ۲۱ و ورود به جام جهانی

اولین حضور اکوادور در جام جهانی سال ۲۰۰۲ رقم خورد؛ دهه‌ها پس از اولین حضور دیگر تیم‌های قاره آمریکای جنوبی چون بولیوی، پرو، پاراگوئه و شیلی. آنها در اولین دوره حضور خود در جام جهانی مانند جام جهانی ۲۰۱۴ و ۲۰۲۲، از دور گروهی کنار رفتند و در صعود به جام جهانی ۲۰۱۰ و ۲۰۱۸ ناکام بودند.

با این حال اوج درخشش اکوادور در جام جهانی ۲۰۰۶ رقم خورد؛ جایی که این تیم با حضور در گروه یکی از تیم‌های همگروه خود در این دوره یعنی المان، بالاتر از لهستان و کاستاریکا راهی مرحله حذفی شد. در مرحله یک‌هشتم نهایی، ضربه کاشته دیدنی دیوید بکام موجب حذف آنها از جام جهانی ۲۰۰۶ شد. در سه دوره حذف از مرحله گروهی نیز این تیم حداقل یک پیروزی را در دور گروهی تجربه کرده و برد آنها در دوره گذشته، مقابل قطر در بازی افتتاحیه رقم خورد؛ پیش از آنکه شکست مقابل هلند و سنگال، ماجراجویی این تیم در صحرای قطر را به پایان برساند.

مدل بازی اکوادور چگونه خواهد بود؟

اگر تیم‌های جذاب و تهاجمی را دوست دارید، اکوادور گزینه مناسبی برای شما نیست. موفقیت فوتبال ملی این کشور در سال‌های اخیر بر اساس ساختار دفاعی فوق‌العاده این تیم کسب شده که موجب رکورد ۵ گل خورده در ۱۸ بازی مرحله مقدماتی شد. مساله این نیست که بکاس مریبی‌ای دفاعی است یا خیر، بلکه این است که اکثر بازیکنان بین‌المللی و موقر اکوادور در خط دفاعی حضور دارند؛ از ویلیان پاچو گرفته که فصل گذشته در پاری‌سن‌ژرمن به قهرمانی اروپا رسید تا پیرو هینکاپه مدافع این فصل آرژانتین. جلاوتر از آنها نیز مویسس کاسیدو به عنوان یکی از دو بازیکن جلوی دفاع حضور دارد و همین ترکیب نشان می‌دهد که چرا اکوادور از لحاظ دفاعی تیمی قدرتمند است.

مشکل اما در خط حمله خواهد بود؛ پیش از پیروزی یک بر صفر برابر آرژانتین در آخرین بازی مقدماتی، آنها رکورد عجیب چهار تساوی ۰-۰ متوالی را ثبت کردند و از تیم‌هایی چون بولیوی و ونزوئلا که موفق به حضور در جام جهانی شدند نیز گل‌های کمتری به ثمر رسانده‌اند.

Group E

پنجمین حضور در جام جهانی

سرمرئی: سیاستین بکاکس (آرژانتین)

کاپیتان: انزو والنسیا

بهترین عملکرد: حضور در یک هشتم نهایی (۲۰۰۶)

رتبه در رده‌بندی فیفا: ۲۲

ستارگان: مویسس کاسیدو (چلسی)، پیرو هینکاپه (آرسنال) و ویلیان پاچو (پاری‌سن‌ژرمن)

برنامه بازی‌ها:
دوشنبه ۲۵ خرداد: ساحل عاج - اکوادور ۲:۰
یکشنبه ۳۱ خرداد: اکوادور - کوراسائو ۲:۰
پنجشنبه ۴ تیر: اکوادور - المان ۲:۰

چگونه اکوادور به قدرتی نوظهور تبدیل شد

صعود در سکوت

موضوع نشان‌دهنده محدودیت‌های ساختاری فوتبال این کشور در آن دوران بود.

ناکامی‌های طولانی در سطح قاره

برای چندین دهه، تیم ملی اکوادور در رقابت‌های انتخابی جام جهانی عملکرد قابل توجهی نداشت و نتوانست به مرحله نهایی راه پیدا کند. شکست‌های پیاپی برابر تیم‌های قدرتمند آمریکای جنوبی نشان می‌داد که فاصله این تیم با سطح اول فوتبال قاره زیاد است. تا دهه ۱۹۹۰، اکوادور همچنان در زمره تیم‌های درجه دوم قرار داشت.

با تغییر ساختار مسابقات انتخابی در قاره و

از ورود فوتبال تا شکل‌گیری تیم ملی

ورود فوتبال به اکوادور به اواخر قرن نوزدهم بازمی‌گردد؛ زمانی که خوان آلفردو رابوت پیم از بازگشت از انگلستان این ورزش را به کشورش معرفی کرد. نخستین باشگاه فوتبال در سال ۱۸۹۹ تأسیس شد و به تدریج این رشته در میان مردم محبوب شد. تیم ملی اکوادور نخستین بازی رسمی خود را در سال ۱۹۲۸ انجام داد و در همان رقابت‌ها توانست مقام سوم را کسب کند. با این حال، در نخستین دوره جام جهانی فوتبال در سال ۱۹۳۰، اکوادور با وجود دریافت دعوتنامه، به دلیل مشکلات مالی از حضور انصراف داد. این بازمی‌گردد.

فرخ حساسی/ فوتبال در اکوادور، همانند بسیاری از کشورهای آمریکای جنوبی، نه فقط یک ورزش بلکه بخشی از هویت ملی است. تیم ملی فوتبال این کشور، معروف به «لا تری»، سال‌ها در سایه قدرت‌های سنتی قاره قرار داشت، اما در دهه اخیر توانسته جایگاهی قابل احترام برای خود به دست آورد. این تیم زیر نظر فدراسیون فوتبال اکوادور فعالیت می‌کند و از سال ۱۹۲۶ به عضویت فدراسیون بین‌المللی فوتبال درآمده است. با وجود این پیشینه، مسیر پیشرفت اکوادور همواره با فراز و نشیب همراه بوده و موفقیت‌های اصلی آن به سال‌های اخیر بازمی‌گردد.

«لا تری» در سایه بزرگان

روایت صعود یک تیم از حاشیه

محمدرضا رحیم پورا در جغرافیای فوتبال آمریکای جنوبی که تحت سیطره وزنه‌های سنگینی چون برزیل، آرژانتین و اروگوئه شکل گرفته، اکوادور همواره نقشی حاشیه‌ای و بنیادین داشته است؛ هرگز به اندازه‌ای کوچک نبوده که قدرت محسوب نشود و نه چندان بزرگ که مدعی محسوب شود. این «نه این، نه آن» بودن، هویتی است که در خلاصه‌ترین روایت، سرگذشت کشوری با پایتختی ۲۸۵۰ متری از سطح دریا (کیتو، دومین پایتخت بلند جهان پس از لاپاز) و جزایر اسرارآمیز چون گالاپاگوس را بازتاب می‌دهد؛ سرزمینی که میراث اینکاها و زخم‌های استعمار اسپانیا را یکدست می‌کشد و هنوز در فوتبال قاره، به دنبال «هویت خود» می‌گردد.

با این حال، در دو دهه اخیر، تیم ملی اکوادور معروف به «لا تری»، توانسته سهم خود را از کیک فوتبال آمریکای جنوبی بریزد؛ چهار حضور در شش دوره اخیر جام جهانی (۲۰۰۲، ۲۰۰۶، ۲۰۱۴ و ۲۰۲۲) و یک صعود به مرحله یک‌هشتم نهایی در سال ۲۰۰۶. برای کشوری با جمعیتی حدود ۱۸ میلیون نفر و زیرساخت‌هایی محدود، این کارنامه قابل توجه است اما آنچه این تیم را متمایز می‌کند، ریشه‌های عمیق اجتماعی و اقتصادی آن است.

اقتصاد سوخت‌های فسیلی
اقتصاد اکوادور بر سه پایه نفت، موز و میگو استوار است. این کشور اگرچه در زمره صادرکنندگان بزرگ اوپک محسوب نمی‌شود، اما نفت ۳۰ درصد درآمد صادراتی و نیمی از بودجه دولتی را تأمین می‌کند. در کنار آن، موز این کشور را به بزرگترین صادرکننده جهان تبدیل کرده (بیش از ۳۰ درصد بازار جهانی). با این حال، این ثروت‌ها هرگز به شکلی عادلانه توزیع نشده‌اند.

شاخص جینی حدود ۴۵ (بهتر از برزیل و کلمبیا، اما بدتر از آرژانتین) و فقر ۲۰ درصد از جمعیت، تصویر تلخ نابرابری را ترسیم می‌کند. فقیرترین مناطق، کوهستانی‌های آند هستند؛ همان جایی که فوتبال به «آرزای تری» (آرزای تری) تبدیل می‌شود. پسران نوجوان قبیله کیچوا (بازماندگان اینکاها) در زمین‌های سنگی و شیب‌دار رؤیای مهاجرت به کیتو، سپس لیگ‌های مرکزی و نهایتاً باشگاه‌های اروپا را در سر می‌پروراند. انزوای جغرافیایی و نبود رقابت‌پذیری داخلی، باشگاه‌هایی چون الفیو کیتو، بارسلونا گویاکیل و امریکا د کیتو را «بل‌های هوایی» صادرات استعداد تبدیل کرده است. مدلی اقتصادی که نقای باشگاه‌ها را تضمین می‌کند اما تیم ملی را با بازیکنانی ۲۲-۳۰ ساله و بعضاً کم‌تجربه به جام جهانی می‌فرستد.

ارتقاء، شمن‌ها و معضل دوقطبی جغرافیایی

ورزشگاه المپیکو آتاوالپا در کیتو با ارتفاع ۲۸۰۰ متر، یکی از مرگبارترین میهمان‌خانه‌های فوتبال جهان محسوب می‌شود. تیم‌های میهمان ظرفیت رویی خود را در دقایق ابتدایی تا ۲۰ درصد از دست می‌دهند. برزیل، آرژانتین و کلمبیا همگی در این ورزشگاه باخته‌اند. اما همین مزیت، دو روی یک سکه است، در زمین‌های هموار و سطح دریا، اکوادورهای «بیش از حد عادی» نفس می‌کشند و ذکت پاس‌شان آفت می‌کند. در جام جهانی قطر (با ورزشگاه‌هایی زیر ۵۰ متر ارتفاع)، تیم ملی نتوانست از گروه خود صعود کند؛ یک برد، یک باخت و یک تساوی. در فرهنگ بومی، حضور شمن‌ها در ورزشگاه و برگزاری قربانی‌های نمادین پیش از بازی، بخشی از آیین

بازیکنان به تیم ملی اضافه شدند. در سال‌های اخیر، با وجود برخی مشکلات مدیریتی و حاشیه‌های مربوط به قوانین و مدارک بازیکنان، روند نوسازی تیم ادامه یافته و امیدها برای بازگشت به روزهای موفق افزایش پیدا کرده است.

نقش ورزشگاه آتاوالپا

یکی از عوامل مهم موفقیت اکوادور، میزبانی در ارتفاعات شهر کیتو است. ورزشگاه المپیک آتاوالپا به دلیل ارتفاع زیاد از سطح دریا، شرایط خاصی برای تیم‌های میهمان ایجاد می‌کند و به یک مزیت برای اکوادور تبدیل شده است. بسیاری از تیم‌های بزرگ در این ورزشگاه با مشکل مواجه شده‌اند.

فوتبال و جامعه: بازتابی از هویت ملی

موفقیت‌های تیم ملی اکوادور تنها به نتایج ورزشی محدود نمی‌شود، بلکه بازتابی از تحولات اجتماعی این کشور نیز هست. حضور گسترده بازیکنان آفرو-اکوادوری در ترکیب تیم، بحث‌هایی درباره هویت ملی و برابری اجتماعی ایجاد کرده است. فوتبال در اکوادور به بستری برای همبستگی و بازتعریف مفهوم ملیت تبدیل شده است.

آینده‌ای امیدوارکننده

تیم ملی اکوادور مسیر طولانی از یک تیم کم‌نام‌و‌نشان تا رقیبی جدی در سطح قاره طی کرده است. صعود به جام‌های جهانی و عملکرد قابل قبول در برخی رقابت‌ها نشان‌دهنده پیشرفت این تیم است، هرچند هنوز به موفقیت‌های بزرگ قاره‌ای دست نیافته است. اگر روند توسعه فوتبال و پرورش استعدادها ادامه یابد، اکوادور می‌تواند در آینده به یکی از قدرت‌های پایداری فوتبال آمریکای جنوبی تبدیل شود؛ تیمی که از حاشیه آغاز کرد و اکنون در مسیر تثبیت جایگاه خود در متن فوتبال جهان قرار دارد.

کاسیدو، هویت فوتبال اکوادور

ترکیب اکوادور در این جام‌های آشنای زیادی دارد اما بی‌تردید هافبک چلسی که این روزها با نیش در فوتبال انگلیس شرایط خوبی را پشت سر نمی‌گذارد، بهترین بازیکن حاضر در لیست این تیم است. مویسس کاسیدو که در سال ۲۰۲۲ با انتقال گران‌قیمت از برایتون به چلسی خبرساز شد، شاید اولین بازیکن کلاس جهانی تاریخ فوتبال اکوادور باشد و حضور او در خط هافبک تیم ملی اکوادور، نبض بازی تیم بکاکس را تعیین می‌کند. با این حال کاپیتان تیم و برادر اتونویو والنسیا کاپیتان سابق منچستر یونایتد یعنی انزو والنسیا ۳۶ ساله در خط حمله، همچنان یک بازیکن کلیدی در ترکیب اکوادور محسوب می‌شود. او که ۱۴ سال پس از اولین بازی ملی خود در جام جهانی ۲۰۰۶ حاضر خواهد بود، با ۴۹ گل زده و با اختلاف بهترین گلزن فوتبال ملی این کشور است و پس از ۶ گل در جام‌های ۲۰۱۴ و ۲۰۲۲، به دنبال تداوم این روند فوق‌العاده در این دوره نیز خواهد بود؛ والنسیا این روزها در تیم پاچوای مرکزین توپ می‌زند.

سرمرئی‌ای که بازیکن حرفه‌ای نبود

اگر در روزهای جام جهانی تلوزیون را روشن کردید و دیدید مردی شبیه به کلودیو کانیگیا با کت و شلوار در کنار زمین ایستاده، می‌توانید مطمئن شوید که اکوادور در زمین حضور دارد و آن مرد، کسی نیست جز سیاستین بکاکس، سرمرئی ۴۳ ساله و آرژانتینی تیم ملی اکوادور که از اگوست ۲۰۲۴ و در میانه راه مرحله مقدماتی جام جهانی ۲۰۲۶، هدایت تیم ملی اکوادور را برعهده گرفت. او که هیچ‌گاه فوتبال‌بست حرفه‌ای نبوده، پس از سال‌ها کار در دهه‌های پایه در سال ۲۰۰۲ با چهره آشنای فوتبال آرژانتین یعنی خورخه سمیناوتلی آشنا شد و به عنوان دستیار سال‌ها در کنار او فعالیت کرد؛ از جمله فعالیت به عنوان دستیار در جام جهانی ۲۰۱۴ با شیلی و در جام جهانی ۲۰۱۸ با آرژانتین. پس از آن بود که او با هدایت چند تیم باشگاهی در آرژانتین، خود را به عنوان یک سرمرئی مطرح کرد و در فصل ۲۰۲۴-۲۰۲۳ نیز هدایت‌الچه در اسپانیا را برعهده داشت. تصمیم اکوادور برای جایگزینی فلیکس سانچز سرمرئی سابق قطر با او، کمی تعجب‌برانگیز بود اما بکاکس، خود را به خوبی در مسابقات مرحله مقدماتی جام جهانی ثابت کرد.

